

2015. gada pārskata ziņojums – kopsavilkums

ECHA 2015. gadā turpināja četru stratēģisko mērķu sasniegšanu, galveno uzmanību pievēršot turpmāk minētajiem aspektiem.

1 Maksimāli atvieglot augstvērtīgas informācijas pieejamību ķīmisko vielu drošai ražošanai un lietošanai

2015. gadā notika gatavošanās 2018. gada REACH reģistrācijas termiņa beigām. Jāatzīmē, ka saņemto reģistrācijas dokumentāciju, jo īpaši, jauno reģistrācijas dokumentāciju skaits bija daudz lielāks, nekā gaidīts. Jāsecina, ka uzņēmumi jau ir sākuši iesniegt savas reģistrācijas pēdējam reģistrācijas termiņam. Tomēr tikai 17 % no visām reģistrācijām iesniedza MVU. Salīdzinot ar paredzētajiem 30 %, joprojām lielas bažas raisa fakts par MVU informētību par to pienākumiem veikt reģistrēšanu.

Šajā sakarībā ECHA sāka īstenot pasākumus saistībā ar REACH 2018. gada ceļvedi un jaunu MVU paredzētu un attiecīgajās tīmekļa lapās pieejamu atbalsta materiālu vairākās valodās publicēšanas pirmajiem diviem posmiem. Turklāt aģentūra sāka gatavoties nākamās paaudzes un lietotājiem daudz draudzīgāku dokumentu sagatavošanas un iesniegšanas rīku izlaidei. Lai labāk izprastu MVU vajadzības saistībā ar iepriekšminēto, ECHA uzsāka īpašu MVU apmeklējumu programmu, kurā ietilpst mērķtiecīgi konkrētu nozaru MVU apmeklējumi dažādās valstīs.

Ķīmiskās drošības novērtēšanas programmā bija iekļauti arī pasākumi, kas paredzēti MVU, ietverot paskaidrojošus videomateriālus, tīmekļa seminārus un prezentācijas. Uzlabota kopējā saziņa piegādes

ķēdē un atbilstoši ķīmiskās drošības ziņojumam/iedarbības scenāriju ceļvedim palīdzēs ziņot pakārtotajiem lietotājiem būtiskāku informāciju standartizētā veidā. Kopumā šādas darbības palīdz MVU bez reģistrācijas pienākumiem labāk izprast REACH ietekmi uz uzņēmumiem un atbilstību pakārtotā lietotāja pienākumiem.

ECHA sāka īstenot 2014. gadā izveidoto atbilstības pārbažu stratēģiju, un vairāk nekā puse no veiktajām atbilstības pārbaudēm tika veikta ar vielām, kam riska pārvaldība ir ļoti svarīga. Dokumentācijas atlase un prioritāte pamatojās uz integrētu automatisku IT un manuālu skrīningu, kā arī uz iepriekšējiem novērtējumiem. ECHA 2015. gadā arī mainīja pieeju dokumentācijas atjaunināšanai un atbalstīja aktīvus dokumentācijas uzlabojumus, publicējot sarakstus ar vielām, ko var iespējami atlasīt turpmākām atbilstības pārbaudēm.

Līdz gada beigām ECHA sasniedza svarīgu plāna mērķi, pabeidzot darbu, kas visiem ES pilsoņiem ļauj aģentūras lapā uzreiz piekļūt drošības informācijas kopsavilkumam par līdz pat 120 000 ķīmisko vielu. Iegūtie lielapjoma dati ir pielāgoti dažādu auditoriju vajadzībām un strukturēti trīs slāņos: Informācijas karte (*Infocard*), Īss profils (*Brief Profile*) un detalizēti izcelsmes dati (*Source data*). Šis jaunais informācijas izplatīšanas veids ieinteresētajām personām ļauj rūpīgi pārbaudīt informāciju par interesējošām vielām, vienlaicīgi palīdzot uzņēmumiem labāk apzināt savas dokumentācijas kvalitāti un sniedzot stimulu turpmākiem uzlabojumiem. No tā ir labums arī MVU, jo tie var pārbaudīt, vai viela jau ir reģistrēta, un pārbaudīt informāciju no piegādātājiem. Jaunās platformas oficiālā darba uzsākšana reklāmas apsvērumu dēļ tika atlikta uz 2016. gada janvāri.

2 Mobilizēt iestādes, lai tās pārdomāti lieto informāciju, apzinot bīstamas ķīmiskās vielas un risinot to radītās problēmas

2015. gads bija otrais "ES ceļveža SVHC identifikācijai un REACH riska pārvaldības pasākumu īstenošanai līdz 2020. gadam" īstenošanas gads, kura gaitā turpināja izstrādāt vienotu skrīninga pieeju, t. i., integrēja visus procesus, noteica skrīninga scenārijus un orientējās uz vielām, kuras visvairāk ietekmē cilvēka veselību un vides drošību.

Arvien lielāks dalībvalstu skaits piedalījās manuālajā skrīningā, kas notika pēc IT skrīninga.

Dalībvalstu kompetentās iestādes turpināja novērtēt vielas, kas iekļautas atjauninātajā Kopienas rīcības plānā vielu izvērtēšanai. Rezultātā tika ierosināts pieprasīt papildu informāciju par 39 vielām, bet par 11 vielām, no kurām vairumā gadījumu nebija izteiktas turpmākas bažas, tika izdarīti secinājumi. ECHA atbalstīja novērtējošās dalībvalstis, nodrošinot saskaņotības skrīningu un palīdzot lēmuma projektu pabeigšanā. Lai uzlabotu vielu novērtēšanas procesu, ECHA iepazīstināja ar pārskatu, apzinot vairākas jomas, kurās veicami uzlabojumi. To papildināja atsauksmes no Apelācijas padomes pirmajos lēmumos par procesu un par vielu novērtēšanas lēmumiem. Vielu novērtēšanas lēmumu apelācijai iesniegto lēmumu proporcionālā daļa joprojām ir salīdzinoši augsta (virs 20 %).

Attiecībā uz to vielu identificēšanu, kas rada lielas bažas, kandidātu sarakstam 2015. gadā pievienoja 7 jaunas SVHC, pamatojoties uz dalībvalstu ierosinājumiem un Komisijas pieprasījumu. Līdz 2015. gada beigām kopējais identificēto SVHC bija 168, kas gan ir mazāk, nekā plānots. Turklāt ECHA sniedza sesto rekomendāciju Komisijai vēl 15 prioritāru vielu iekļaušanai licencēšanas sarakstā un izstrādāja septītās rekomendācijas projektu. Kā SVHC ceļveža īstenošanas tiešu rezultātu ECHA savā tīmekļa vietnē ir publicējusi secinājumus par 24 riska pārvaldības iespēju analīzēm, no kurām 21 noteica nepieciešamību veikt turpmākus reglamentējošus pasākumus.

ECHA turpināja vairogt informētību par licencēšanas prasībām, veicot informatīvas sesijas pirms iesniegšanas, publicējot skaidri saprotamus un labi strukturētus licencēšanas pieteikumu piemērus, ko novērtēja RAC un SEAC, un nodrošinot MVU draudzīgu tīmekļa rokasgrāmatu par licencēšanu. Turklāt pieteikumu procesu vienkāršoja, lai tas kļūtu nolūkam piemērotāks. Tika uzlabota arī īstenošanas regula, ar ko nosaka vienkāršotus noteikumus īpašiem gadījumiem un kas Komisijai ir jāpieņem.

Pagājušā gada laikā ECHA saņēma 7 jaunus pieteikumus licencēšanai, kuri attiecās uz 13 atšķirīgām izmantošanām, bet RAC un SEAC sagatavoja 25 viedokļus par pieteikumiem, kuri iesniegti galvenokārt 2014. gadā. ECHA komisijas arī sagatavoja viedokļus par ierobežošanas ziņojumiem,

ko iesniedza dalībvalstis (par amonija sāļiem, kadmiu mākslinieku krāsās, perfluoroktānskābi un tās sāļiem, bisfenolu A) un ECHA (par azbestu un dekabromodifenilēteri).

Visbeidzot, RAC pieņēma 38 atzinumus par saskaņotas klasifikācijas un marķēšanas ierosinājumiem vielām patēriņa precēs, plašai rūpnieciskai izmantošanai un par vairākiem augu aizsardzības un biocīdiem produktiem, sasniedzot 200 šādu viedokļu atzīmi kopš sava darba uzsākšanas.

3 Risināt zinātniskās problēmas, darbojoties kā dalībvalstu, Eiropas iestāžu un citu dalībnieku zinātnisko un reglamentējošo spēju attīstīšanas centram

ECHA 2015. gadā turpināja īstenot 2014. gadā noteikto zinātnes stratēģiju. To veica, sniedzot ieguldījumu saistībā ar ESAO pamatnostādņiem un norādījumu dokumentiem testiem par prioritāro iedarbību, ko veic, lai noteiktu ādas sensibilizāciju, genotoksicitāti, endokrīnās sistēmas traucējumu izraisītājus, kā arī ūdens un sauszemes ekotoksicitāti. Papildus tam ECHA kopīgi organizēja aktuālu zinātnisku darbsemināru par augsnes risku novērtējumu un izstrādāja apmācības programmas, lai stiprinātu kompetenci attiecīgajās prioritārajās jomās.

ECHA veicināja dialogu par zinātniskiem jautājumiem starp iestādēm un pētniekiem, jo sevišķi, lai sekmētu alternatīvu atrašanu eksperimentiem ar dzīvniekiem. Publicējot analogijas novērtējumu sistēmu par to, kā veidot un novērtēt analogijas ("read-across") pamatojumus informācijas prasībām par cilvēku veselību, tika sniegti papildu zinātniskie ieteikumi iestādēm un reģistrētājiem.

Nozīmīgs darbs tika veltīts arī nanomateriāliem, un ECHA turpināja vadīt ESAO koordinācijas grupu testēšanai un novērtēšanai darba grupā par rūpnieciski ražotiem nanomateriāliem un, jo īpaši, ievērojot gaidāmo, bet atlikto REACH pielikumu pārskatīšanu, lai skaidri iekļautu vielu "nanoformas".

4 Efektīvi un sekmīgi izpildīt pašreizējos un jaunus uzdevumus likumdošanas jomā, vienlaikus pielāgojoties paredzamajiem resursu ierobežojumiem

Gada gaitā ECHA īpašu uzmanību ir pievērsusi tās darba organizēšanas veidiem, lai papildus palielinātu REACH un CLP procesu efektivitāti un lietderīgumu. Turklāt ECHA ir turpinājusi nostiprināt procesus aģentūrā, veidojot integrētu reglamentējošo stratēģiju, ar kuru kopumā palielina visu ECHA un partneru darbību efektivitāti un saskaņotību, lai uzlabotu dokumentācijas saderību un veicinātu vielu drošu izmantošanu. Vairākas iniciatīvas,

tostarp, liela mēroga efektivitātes programmas, kā arī pārmaiņu pārvaldības ieviešana racionālākam darbam ir palīdzējušas aģentūrai mazināt likumā noteiktās personāla samazināšanas ietekmi. Darba programmas mērķu sasniegšana lielā mērā bija iespējama, jo daudzas administratīvās un zinātniskās IT darbplūsmas sistēmas darbojās vai tika atjauninātas nevainojami.

Gatavojoties gaidāmajam darba apjoma un licencēšanas pieteikumu pieplūdumam, valde vienojās ar sekretariātu par nepieciešamību iecelt pastāvīgākus komitejas locekļus, tādējādi divās komitejās (RAC un SEAC) tika iecelti deviņi izraudzītie locekļi.

Lai gan pastāvēja ievērojami finanšu un cilvēku resursu ierobežojumi, ECHA saskaņā ar biocīdu regulu varēja sasniegt un pārsniegt saistībā ar biocīdiem noteiktos mērķus, atjaunināt biocīdu reģistru (R4BP 3) un organizēt darbsemināru kopā ar valstu iestādēm, kurā pārskatīja aktīvo vielu apstiprināšanas procesu un izvērtēja iespējamus veidus, kā papildus palielināt šā procesa efektivitāti un lietderību.

ECHA 2015. gadā sasniedza arī stabilu ātrumu PIC paziņojumu apstrādē, kas salīdzinājumā ar 2014. gadu palielinājās par 19%. ECHA spēja efektīvi koordinēt informācijas iegūšanu gada pārskatam par realizēto importu un eksportu.

echa.europa.eu/reach-2018

2015. gada pārskata ziņojums
echa.europa.eu/publications

